

Peuteropvang & Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) Beleidskader en uitvoeringsafspraken 2018 - 2021

Gemeente Dalfsen
Eenheid Maatschappelijk Ondersteuning
November 2017

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Lokale situatie	3
1.3	Landelijke ontwikkelingen in Kinderopvang en in Voor- en Vroegschoolse educatie	4
1.4	Totstandkoming beleidskader	5
1.5	Leeswijzer	5
2.	Voorschoolse voorzieningen en educatie voor alle peuters in een geharmoniseerd stelsel	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Het belang van voorschoolse voorzieningen	6
2.3	Huidig bereik voorschoolse voorzieningen	7
2.4	Het belang van voorschoolse educatie	8
2.5	Huidig bereik voorschoolse educatie	8
2.6	Uitgangspunten VVE Beleid 2018 – 2021	9
3.	Doelen, speerpunten en acties	10
3.1	Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie is van kwalitatief hoog niveau	10
	Speerpunt 1: de basiskwaliteit is op orde	10
	Speerpunt 2: elke peuteropvang biedt VVE	10
	Speerpunt 3: ouderbetrokkenheid is groot	11
	Speerpunt 4: meetbare resultaten van VVE bij doelgroep kinderen	12
3.2	Alle peuters uit Dalfsen gaan naar peuteropvang en (dreigende) (taal) ontwikkelingsachterstand wordt vroegtijdig gesignaleerd	13
	Speerpunt 5: peuteropvang is voor alle peuters vanaf 2 tot 4 jaar	13
	Speerpunt 6: De toeleiding van doelgroeppauter is goed geregeld	14
	Speerpunt 7: een 100% bereik van doelgroeppauters	15
	Speerpunt 8: een sluitend zorgnetwerk	15
3.3	Er is een doorlopende lijn van peuteropvang naar basisschool	16
	Speerpunt 9: peuteropvang en basisscholen sluiten goed op elkaar aan	16
4.	Financieel kader	18
5.	Sturen en meten	19
	Meerjarige doelen	19
	Bijlage 1: Stroomschema toeleiding naar VVE	20

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor u ligt het beleidskader Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse educatie 2018 - 2021. Deze notitie geeft uitvoering aan het beleid van de gemeente Dalfsen voor Voorschoolse Voorzieningen en Educatie.

De gemeente Dalfsen heeft de visie dat iedere peuter een goede voorschoolse voorziening moet kunnen bezoeken. Op grond hiervan streeft de gemeente Dalfsen naar een passend kwalitatief goed aanbod voor alle peuters in de voorschoolse periode tot zij 4 jaar worden en toegang krijgen tot het primair onderwijs. Met de invoering van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE) op 1 augustus 2010 werden gemeenten ook verantwoordelijk voor het realiseren van een aanbod aan Voorschoolse en Vroegschoolse Educatie (VVE) aan kinderen met een doelgroep indicatie¹.

Het doel van VVE is het voorkomen, vroegtijdig opsporen en aanpakken van taal- en ontwikkelachterstanden bij jonge kinderen. Uiteindelijke doel van VVE is dat peuters zonder of met een verminderde achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan en dat kleuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 3 van de basisschool gaan. VVE bestaat uit twee fasen. De eerste fase is de voorschoolse educatie. Dit is een aanbod op voorschoolse voorzieningen voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Voor de plaatsing en het aanbod hiervan zijn gemeenten, in samenwerking met het werkveld, verantwoordelijk. De tweede fase is de vroegschoolse educatie van 4 tot 6 jaar. Het primair onderwijs is verantwoordelijk voor vroegschoolse educatie in de onderbouw van het primair onderwijs.

De toekomst van de voorschoolse voorzieningen staat momenteel hoog op de landelijke agenda. Per 1 januari 2018 wil het rijk de wet- en regelgeving en financiering van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven zoveel mogelijk op één lijn trekken en wordt de Wet Kinderopvang en de Wet innovatie en Kwaliteit kinderopvang ingevoerd. Deze ontwikkeling vraagt om een nieuw richtinggevend kader. Om een goed inzicht te geven in de materie, is er voor gekozen om het beleid op sommige onderdelen al iets verder uit te werken. Voor de concrete uitvoering en werkafspraken wordt het huidige werkplan 'voorschoolse educatie 2015' opnieuw besproken en aangevuld op het nieuwe beleid. In dit werkplan staan onder andere samenwerkingsafspraken tussen VVE-aanbieders, GGD IJsselland en gemeente Dalfsen over signalering, indicering, toeleiding en het registreren van doelgroepkinderen.

1.2 Lokale situatie

De gemeente Dalfsen hecht groot belang aan kwalitatief goede voorschoolse voorzieningen, omdat zij peuters willen stimuleren in hun ontwikkeling. Uit wetenschappelijk onderzoek weten we dat de eerste levensjaren van een kind enorm belangrijk zijn voor de lichamelijke, sociale en cognitieve ontwikkeling. Onderzoek toont aan dat kinderen in deze periode ook het makkelijkst leren. Jonge kinderen moeten worden gestimuleerd en moeten de kansen en mogelijkheden krijgen om zich te ontwikkelen. Voorschoolse voorzieningen zijn tevens belangrijke vindplaatsen voor vroegtijdige signalering van beginnende problemen en achterstanden. Op dit moment zijn in de gemeente Dalfsen verschillende voorzieningen waarin peuters worden voorbereid op de basisschool en/of waar zij worden opgevangen, omdat hun ouders werken of omdat ouders het sociale aspect als een belangrijk element zien. Zo zijn er peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder VVE aanbod) en andere opvangvoorzieningen zoals gastouders. De kosten voor ouders voor deze verschillende vormen van opvang variëren, evenals het aanbod en kwaliteit met betrekking tot het spelend leren.

Binnen de gemeente Dalfsen is de afgelopen jaren een beleid gevoerd waarbij de kwaliteit van het VVE aanbod voor peuters in toenemende mate voldoet aan hogere kwaliteitseisen. De uitvoeringskwaliteit van VVE blijkt de belangrijkste voorspeller van gunstige effecten op de ontwikkeling van de kinderen². Binnen de huidige voorschoolse educatie voor doelgroepeuters

¹ Een indicatie die wordt afgegeven door de jeugdgezondheidszorg/consultatiebureau aan kinderen t/m 5 jaar voor het volgen van een VVE programma, vanwege een (dreigende) taalachterstand en/of ontwikkelingsachterstand.

² Bron: Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre- cool cohortonderzoek. (2016)

(peuters met een VVE indicatie) wordt gewerkt met de methodiek Uk en Puk. Pedagogisch medewerkers die met deze doelgroep werken zijn getraind in deze methodiek en in opbrengst- en handelingsgericht werken. Daarnaast hebben alle peuterspeelzalen en de meeste kinderdagverblijven in 2015- 2016 meegedaan aan een training in het kind volgsysteem KIJK, waarmee de ontwikkeling van kinderen op de verschillende ontwikkelingsgebieden systematisch gevolgd wordt.

1.3 Landelijke ontwikkelingen in Kinderopvang en in Voor- en Vroegschoolse educatie

Harmoniseren Kinderopvang

Het rijk beoogt dat Nederland per 1 januari 2018 één voorschools stelsel heeft voor alle peuters. Door harmonisatie worden de verschillen tussen peuterspeelzalen en kinderdagverblijven weggenomen. Het huidige peuterspeelzaalwerk wordt omgevormd tot peuteropvang. De harmonisatie berust op drie pijlers

1. Het versterken van pedagogisch kwaliteit;
2. Eén kwaliteitskader voor peuterspeelzalen en kinderdagverblijven;
3. Eén financieringsstructuur voor werkende ouders.

Wettelijke regels en kwaliteitseisen worden zoveel mogelijk gelijkgetrokken. Tevens wordt de financiering van het peuterspeelzaalwerk onder de Wet Kinderopvang gebracht. Werkende ouders kunnen, onder voorwaarden, kinderopvangtoeslag ontvangen voor opvang van hun kind in een voorschoolse voorziening van hun keuze. Enerzijds worden alle peuters hierdoor op dezelfde kwalitatief hoogwaardige manier voorbereid op de basisschool. Anderzijds wordt segregatie tussen peuters van werkende ouders en van niet – werkende ouders voorkomen.

Gemeentelijke middelen onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) wordt verhoogd en de verdeling wordt geactualiseerd

Op basis van het opleidingsniveau van ouders van kinderen die naar de basisschool gaan wordt bepaald hoeveel VVE- plaatsen er tenminste in een gemeente moeten worden aangeboden. Dit wordt de gewichtenregeling genoemd. Staatssecretaris Dekker heeft eind 2016 het CBS opdracht gegeven onderzoek te doen naar nieuwe indicatoren die onderwijsachterstanden bij jonge kinderen beter voorspellen dan de huidige gewichtenregeling. De huidige gewichtenregeling kijkt dus alleen naar het opleidingsniveau van ouders. Het CBS heeft nagedacht over nieuwe criteria op grond waarvan schoolbesturen en gemeenten worden gefinancierd voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. In 2017 is het onderzoek van het CBS gepubliceerd met nieuwe indicatoren die onderwijsachterstanden bij jonge kinderen beter voorspellen dan de huidige gewichtenregeling. Het CBS concludeerde eerder al dat de volgende omgevingskenmerken de kansen op onderwijsachterstanden beter voorspellen:

- opleidingsniveau van de moeder en de vader;
- gemiddelde opleidingsniveau van de moeders op de school;
- het land van herkomst van de ouders;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- of gezinnen gebruik maken van schuldsanering.

Het CBS heeft verschillende modellen met elkaar vergeleken en een 'meest geschikt analysemodel' uitgewerkt. Dit heeft geleid tot een nieuw verdeelmodel. De nieuwe verdeelsleutel leidt tot een andere verdeling per gemeente in 2018. Jaarlijks wordt door het rijk ruim 360 miljoen aan GOAB middelen verdeeld onder gemeenten. In het nieuwe reageerakkoord 2017-2021 staat dat OAB verhoogd wordt met 15 miljoen per jaar. Landelijk gezien is sprake van een forse verschuiving van de middelen, vooral van de grote gemeenten naar de kleinere gemeenten. Voor de gemeente Dalfsen betekent dit nieuwe model een forse toename van ongeveer € 91.000 boven het huidige bedrag van € 48.000.

In mei 2017 is de Staatssecretaris met een kamerbrief gekomen en schrijft dat de bekostiging van het onderwijsachterstandenbeleid voor 2018 gebaseerd blijft op de huidige gewichtenregeling van de schoolgewichten in 2009, omdat Staatssecretaris Dekker wijzigingen door het nieuwe kabinet wil laten vaststellen. Het voorstel voor de nieuwe bekostigingssystematiek zal naar verwachting begin 2018

met de Tweede Kamer besproken worden en in 2019 geïmplementeerd worden. Het is, gezien de grote nadelige financiële gevolgen voor grote gemeenten, de vraag of de verwachte verschuiving van middelen gaat plaatsvinden zoals nu is berekend.

1.4 Totstandkoming beleidskader

Voorliggend beleidskader is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met het werkveld. Op basis van de evaluatie van het oude beleid is een werkgroep VVE samengesteld. In deze werkgroep VVE zijn naast de gemeente zowel de voorschoolse voorzieningen, primair onderwijs als de GGD vertegenwoordigd. In samenwerking met de werkgroep zijn uitgangspunten en speerpunten voor de komende jaren geformuleerd.

1.5 Leeswijzer

Het voorliggend beleidskader gaat in op het voorschoolse aanbod en over Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Hoofdstuk 2 gaat in op de voorschoolse voorzieningen en de voorschoolse educatie in een geharmoniseerde setting. In hoofdstuk 3 staan de doelen, speerpunten en de acties voor de komende jaren. Hoofdstuk 4 geeft een financieel overzicht en tot slot laat hoofdstuk 5 zien hoe we gaan monitoren en evalueren.

2. Voorschoolse voorzieningen en educatie voor alle peuters in een geharmoniseerd stelsel

2.1 Inleiding

Op 1 januari 2018 gaat de nieuwe Wet kinderopvang in. Vanaf dat moment wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Dit betekent dat er één financieel- en kwaliteitskader komt. Peuterspeelzalen moeten aan dezelfde eisen gaan voldoen als de kinderopvang en ouders met recht op kinderopvangtoeslag van de belastingdienst moeten daar gebruik van gaan maken. Voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag is de gemeente verantwoordelijk om hen een toegankelijk aanbod van peuteropvang te bieden door bij te dragen in de kosten.

Ter voorbereiding op deze harmonisatie heeft bureau Buitenhek eind 2016 een onderzoek uitgevoerd, de uitkomsten gepresenteerd aan de betrokken organisaties en vervolgens heeft de gemeente een nieuwe subsidieregeling met daarbij behorende beleidsregels opgesteld. Deze beleidsregels treden per 1 januari 2018 in werking. De kwaliteitseisen, zoals het werken met een VVE-programma wordt voor alle gesubsidieerde peutergroepen verplicht, zodat doelgericht gewerkt wordt aan de (taal) ontwikkeling van kinderen met en zonder (taal) ontwikkelingsachterstand. Organisaties die in aanmerking willen komen voor de gemeentelijke subsidie moeten voldoen aan de gestelde voorwaarden die beschreven staan in de vastgestelde beleidsregels. Het kan zijn dat aanbieders ervoor kiezen om niet deel te nemen aan de subsidieregeling. Dit betekent dat de mogelijkheid bestaat dat er kinderopvang blijft bestaan zonder VVE en zonder gesubsidieerde peuterplaatsen voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag.

Meer informatie over de harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk is te lezen in de vastgestelde notitie 'harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaal werk gemeente Dalfsen'.

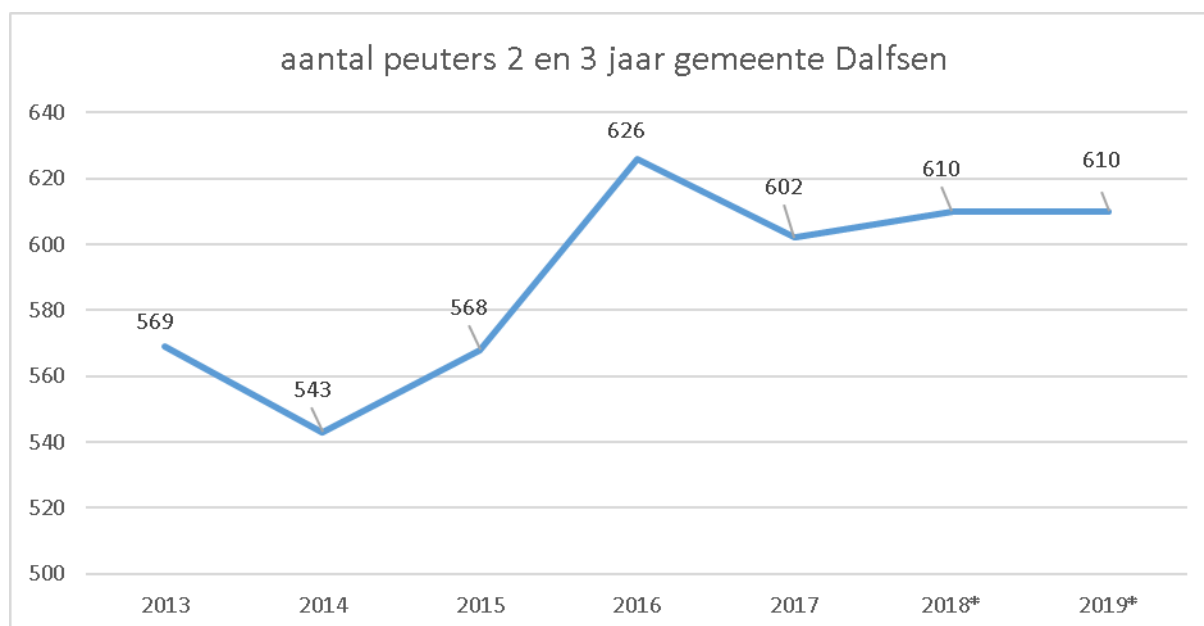
2.2 Het belang van voorschoolse voorzieningen

Voorschoolse voorzieningen spelen een grote rol in de ontwikkeling van het jonge kind. Samen spelen, sociale vaardigheden ontwikkelen en ontwikkeling van taal is van groot belang. Spelenderwijs worden peuters gestimuleerd in hun ontwikkeling, waardoor er meer kans is op een goede start op de basisschool. Andere argumenten waarom voorschoolse voorzieningen belangrijk zijn:

- het systematisch volgen van de ontwikkeling van het kind en daardoor tijdig signaleren van haperingen in de ontwikkeling;
- het betrekken en stimuleren van ouders bij de ontwikkeling van hun kind;
- het ontmoeten van andere ouders;
- het antwoord geven op vragen van ouders rond de opvoeding en ontwikkeling van hun kind en doorverwijzen naar de Jeugd Gezondheidszorg (JGZ) die zo nodig kan doorgeleiden naar vormen van ondersteuning.

2.3 Huidig bereik voorschoolse voorzieningen

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het aantal 2 en 3-jarigen (de 'peuterspeelzaal-leeftijd') in de gemeente Dalfsen weergegeven.

Bron: CBS okt.2017 *voorlopige cijfers

Op basis van gegevens uit het onderzoek 'harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaal' uitgevoerd in 2016 door bureau Buitenhk Management & Consult blijkt dat de gemeente Dalfsen in 2016 626 peuters heeft in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Van deze peuters maken 533 peuters in deze leeftijdscategorie gebruik van een voorschoolse voorziening, zijnde een kinderdagverblijf, een peuterspeelzaal of een gastouderopvang. Dit betekent een bereik van 85%. Hieronder wordt schematisch weergegeven hoe het bereik eruit ziet.

2016	indicatie gebruik 2016 aantal peuters 2 tot 4 jaar	
	aantal peuters	percentage
dagopvang (kinderdagverblijven)	203	32%
gastouderopvang	149	24%
peuterspeelzalen	307	49%
dubbelgebruik	-126	-20%
non-bereik	93	15%
Totaal	626	100%

bron: CBS apr. 2016 en gegevens enquête peuterspeelzalen 2016 Onderzoek Buitenhk

In de gemeente Dalfsen wordt meer dan landelijk gemiddeld gebruik gemaakt van de gastouderopvang, namelijk 24% in de gemeente Dalfsen ten opzichte van 18% landelijk gemiddeld. Voor ruim de helft van deze peuters (57%) wordt echter naast gastouderopvang ook gebruik gemaakt van de peuterspeelzaal. Landelijk wordt door diverse gastouders weliswaar ook gewerkt met VVE-methoden, maar dit aanbod valt niet onder de landelijke regeling voor het gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid (GOAB).

2.4 Het belang van voorschoolse educatie

Voorschoolse educatie kan naast het algemene aanbod van voorschoolse voorzieningen een belangrijke rol spelen in het inlopen van (taal) achterstanden in de ontwikkeling van het jonge kind (doelgroeppeuter). Te denken valt aan:

- het gericht volgen van de ontwikkeling van het kind met behulp van een volgsysteem dat aansluit bij de eisen betreffende VVE (bijvoorbeeld KIJK);
- doelgericht werken aan de ontwikkeling van het kind met behulp van een goedgekeurde VVE methodiek (bijvoorbeeld Uk en Puk);
- het betrekken en stimuleren van ouders bij de ontwikkeling van hun kind door voortgangsgesprekken met de ouders;
- het structureel en regelmatig onderhouden van contacten met de JGZ om waar nodig aanvullende ondersteunende maatregelen te treffen om de ontwikkeling van het kind te bevorderen;
- het in overleg met (en liefst in aanwezigheid van de ouders) tijdig warm overdragen van de gegevens van het kind ten behoeve van een optimaal vervolg van het voor schoolse naar het vroegschoolse aanbod (doorgaande ontwikkelings- en zorglijn).

2.5 Huidig bereik voorschoolse educatie

In de wet OKE is ervoor gekozen om het bereik van doelgroepkinderen te benaderen vanuit de aanbodzijde. Het minimum aantal VVE- peuterplaatsen waarover verantwoording aan het Rijk dient te worden afgelegd, wordt in de regel afgeleid van het aantal 4- en 5 jarige gewichtenkinderen op de basisscholen in de gemeente (deze is gebaseerd op het opleidingsniveau van ouders). Omdat in de gemeente Dalfsen peuters 1,5 jaar gebruik kunnen maken van het VVE aanbod op de peuterspeelzaal (startleeftijd VVE is 2,5 jaar), kan 75% van het aantal gewichtenleerlingen van 4 en 5 jaar als uitgangspunt worden gebruikt voor voldoende aanbod van VVE plaatsen.

In onderstaand overzicht is te zien dat binnen de gemeente Dalfsen het aantal gewichtenleerlingen in de periode 2009- 2013 is afgenomen. In 2014 was sprake van een kleine stijging, waarna de cijfers van oktober 2015, 2016 en 2017 weer een afname laat zien.

Meting per 1 oktober van betreffend jaar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal 4- en 5 jarige gewichtenleerlingen op basisschool	61	57	52	49	43	47	42	27	24
Indicatie doelgroeppeuters 2,5 – 4 jaar (75%)	46	43	39	37	33	35	32	21	18

Op basis van bovenstaande ontwikkeling moet de gemeente Dalfsen aan minimaal 18 doelgroeppeuters een VVE-plek kunnen aanbieden. Dit is namelijk 75% van het aantal gewichtenleerlingen van 4 en 5 jaar in 2017. In werkelijkheid maken 30 doelgroeppeuters gebruik van VVE (peildatum oktober 2017). De verwachting met het nieuwe verdeelmodel, zoals beschreven in hoofdstuk 1, is dat de aantallen waaraan de gemeente Dalfsen minimaal een aanbod moet aanbieden zal toenemen.

Naast de wettelijke verplichting van een minimaal aanbod, hebben gemeenten de inspanningsverplichting om zoveel mogelijk doelgroeppeuters te bereiken. Deze inspanningsverplichting heeft betrekking op de eigen doelgroepdefinitie, deze kan ruimer of anders zijn dan de definitie van gewichtenleerlingen. Zoals eerder beschreven luidt de definitie van de huidige gewichtenregeling het opleidingsniveau van ouders. Landelijk en lokaal is inmiddels de ervaring dat het opleidingsniveau van ouders als enige criterium, onvoldoende alle achterstandsleerlingen in kaart brengt. Om die reden hanteert de gemeente Dalfsen een andere doelgroepdefinitie. Onderstaande doelgroepdefinitie is in samenspraak met het werkveld vastgesteld.

Peuters uit de gemeente Dalfsen die in aanmerking komen voor voorschoolse educatie zijn alle kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar die een verwijzing hebben gekregen van de jeugdarts van het consultatiebureau op basis van gesignaleerde (taal)ontwikkelingsachterstand of een hoog risico daarop. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) geeft een verwijzing voor VVE als:

- Het taalaanbod in de omgeving van het kind onvoldoende (bv. Kinderen waarvan de thuistaal van (beide) ouder(s) niet Nederlands is);
- Er is een gesignaleerde taalachterstand en/ of achterstanden op andere ontwikkelingsgebieden (motorisch, sociaal- emotioneel).

De jeugdarts van de JGZ bepaalt op grond van de doelgroepdefinitie of een kind behoort tot de doelgroep VVE. Lage vooropleiding van ouders alleen is geen grond voor een VVE indicatie. Een lage vooropleiding is wel een indicator om extra alert te zijn of bij een kind sprake moet zijn van een VVE indicatie. Daarnaast is ook de thuistaal van het kind een indicator (te denken valt aan kinderen van werknemers uit andere EEG landen en aan kinderen van statushouders).

2.6 Uitgangspunten VVE Beleid 2018 – 2021

Door de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderopvang worden de goede dingen van het peuterspeelzaalwerk (zoals de gerichtheid op de ontwikkeling van het kind), als van de kinderopvang (zoals de eisen voor professionele begeleiding) samengebracht. Door de harmonisatie en het schrijven van een nieuw beleidskader voor de komende jaren hebben we een aantal uitgangspunten opgesteld voor de peuterspeelzalen en voorschoolse educatie in de gemeente Dalfsen. Deze luiden:

1. peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse educatie is van kwalitatief hoog niveau;
2. alle peuters uit Dalfsen gaan naar peuteropvang en een (dreigende) (taal) ontwikkelingsachterstand wordt vroegtijdig gesignaleerd;
3. er is een doorlopende lijn van peuteropvang naar basisschool.

In het volgende hoofdstuk wordt per uitgangspunt de inhoudelijke speerpunten en acties beschreven.

3. Doelen, speerpunten en acties

Om de ontwikkelkansen voor (jonge) kinderen goed te organiseren heeft de gemeente Dalfsen enkele inhoudelijke doelstellingen geformuleerd:

1. Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie is van kwalitatief hoog niveau;
2. Alle peuters uit Dalfsen gaan naar peuteropvang en een (dreigende) (taal) ontwikkelingsachterstand wordt vroegtijdig gesignaleerd;
3. Er is een doorlopende lijn van peuteropvang naar basisschool.

In dit hoofdstuk worden deze drie doelstellingen in volgorde besproken. Per doelstelling wordt aangegeven waar de focus wordt gelegd (speerpunten en welke acties hieraan zijn verbonden).

3.1 Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie is van kwalitatief hoog niveau

Speerpunt 1: de basiskwaliteit is op orde

De gemeente Dalfsen wil alleen peuteropvang voorzieningen waar de basiskwaliteit op orde is. De kwaliteitseisen die gesteld worden aan het aanbod waarvoor subsidie wordt verleend zijn hoog, zodat op alle voorzieningen die de gemeente Dalfsen subsidieert, doelgericht gewerkt wordt aan de ontwikkeling van kinderen met en zonder ontwikkelingsachterstand. Deze criteria zijn opgenomen in de beleidsregels 'subsidie peuterspeelzalen en VVE'. In juli 2017 zijn deze beleidsregels vastgesteld en gaan per 1 januari 2018 in werking. Verder voert de Rijksoverheid een beleid waarbij de kwaliteitseisen voor VVE worden verhoogd. Vanaf augustus 2019 gelden voor de gemeente Dalfsen verhoogde taaleisen voor pedagogische medewerkers die werkzaam zijn binnen de VVE.

De GGD toets zowel de algemene basiskwaliteit (zoals veiligheid en gezondheid) als de basiskwaliteit van de voorschoolse educatie: hoeveel tijd per week, groepsgrootte en dubbele bezetting, opleidings- en scholingseisen van de VVE-beroepskrachten en gebruik van een gecertificeerd voorschools educatief programma. De GGD controle heeft uitsluitend betrekking op de minimum gestelde kwaliteitseisen die landelijk zijn vastgesteld. Mogelijk worden deze controles nog uitgebreid met eventueel aanvullende kwaliteitseisen die door de (meeste) IJssellandse gemeenten worden gesteld aan peuteropvang.

Wat gaan we doen?

- ✓ Een taaltoets en eventuele scholing aanbieden aan alle pedagogische medewerkers die werken met VVE en die nog niet in het bezit zijn van taalniveau 3F.
- ✓ Er worden afspraken gemaakt over de wijze waarop peuteropvangorganisaties zich over de gemeentelijke kwaliteitseisen van VVE verantwoorden, evalueren en verbeteren. Er wordt een verantwoordingsformulier opgesteld.
- ✓ Werk- en samenwerkingsafspraken worden vastgelegd in het werkplan voorschoolse educatie 2018.

Speerpunt 2: elke peuteropvang biedt VVE

In de huidige situatie zijn er drie locaties in de gemeente Dalfsen die officieel aangemerkt zijn als VVE-locatie en deze locaties ontvangen hier subsidie voor. In de praktijk komt het voor, dat kinderen die op een ander kinderdagverblijf zijn gestart en daarna een indicatie krijgen voor VVE, moeten overstappen naar één van deze VVE-locaties of deze dagdelen VVE extra moeten afnemen naast de opvang waarvan zij al gebruik maken. Dit stuit vaak op bezwaren en is soms een reden voor ouders om geen gebruik te maken van VVE. Dit wordt zowel vanuit veld als vanuit de gemeente onwenselijk ervaren. Daarnaast is de gemeente Dalfsen in de overtuiging dat bepaalde aanvullende kwaliteitseisen die nu nog enkel voor VVE verplicht zijn, aan alle kinderen van 2-4 ten goede komen. Daarom stellen wij vanaf 1 januari 2018 deze eisen verplicht voor alle peutergroepen waarvoor wij door de instantie aangevraagde subsidie verlenen. Naast deze kwaliteitsimpuls heeft het bieden van

VVE op elke peuteropvang locatie nog meer voordelen zoals meer keuzevrijheid voor ouders en door het werken met een VVE programma beginnen alle kinderen met een meer gelijke basis en makkelijker start aan de basisschool.

Wat gaan we doen?

- ✓ Wij stellen aan elke peuteropvangvoorziening die gebruik maakt van de gemeentelijke subsidie dezelfde kwaliteitseisen. Om de organisaties te ondersteunen bij de overgang naar het nieuwe beleid en te kunnen voldoen aan de hogere kwaliteitseisen worden organisaties eenmalig tegemoet gekomen in scholingskosten voor VVE. Het jaar 2018 wordt gezien als overgangsjaar.

Speerpunt 3: ouderbetrokkenheid is groot

Actieve participatie van ouders van doelgroeppeuters en kleuters is van onmisbaar belang om achterstanden van jonge kinderen te voorkomen of te verminderen. De gemeente Dalfsen gaat uit van de volgende uitgangspunten:

- voorschoolse voorzieningen en primair onderwijs zijn verantwoordelijk voor een professioneel ontwikkelingsgericht aanbod waardoor het kind zich kan ontplooien (conform de SLO doelen³);
- voorschoolse voorzieningen en primair onderwijs informeren de ouders regelmatig over de ontwikkeling van hun kind en betrekken hen daarbij, waardoor zij in staat zijn hun primaire verantwoordelijkheid voor het kind waar te maken;
- voorschoolse voorzieningen en primair onderwijs reiken ouders suggesties aan over de wijze waarop zij de ontwikkeling van hun kind actief kunnen stimuleren en evalueren dat regelmatig;
- voorschoolse voorzieningen en primair onderwijs ondersteunen ouders (via de JGZ of andere instanties) bij het vinden van hun weg ingeval er vragen of zorgen zijn rond de ontwikkeling van hun kind;
- voorschoolse voorzieningen en primair onderwijs werken samen met de JGZ als het gaat om het tijdig vinden van de noodzakelijke ondersteuning bij problemen in de ontwikkeling van het kind en zijn omgeving.

Over de rol van de ouders binnen de VVE zijn met de verschillende partners de volgende afspraken gemaakt:

JGZ

- Binnen de contacten vanuit de JGZ wordt naar ouders toe aangegeven dat zij een cruciale rol hebben in de ontwikkeling van hun kinderen en dat een actieve houding van de ouders vraagt; (Dit is verwerkt in het voorlichtingsmateriaal dat vanuit het de JGZ aan ouders wordt verstrekt (website, VVE-folder, gemeentelijke informatiebrief VVE).

Voorschoolse voorzieningen

- Bij de intake in de voorschoolse voorziening en in het informatiemateriaal voor de ouders wordt duidelijk gemaakt dat een actieve rol van de ouder noodzakelijk is om resultaten te behalen in de VE;
- De in de voorschoolse voorzieningen gehanteerde methode (Bijv. Uk en Puk) kent een oudercomponent om de ouder te betrekken bij de voortgang van de ontwikkeling van het kind;
- Ouders worden nadrukkelijk betrokken wanneer er zorgen zijn rond de ontwikkeling van hun kind en wanneer daarover contacten worden gelegd tussen de voorschoolse voorzieningen en de JGZ. Hiervoor wordt altijd toestemming van de ouders gevraagd. Wanneer er (ernstige) zorgen zijn over het kind (bijvoorbeeld onveilige situatie voor het kind) maar ouders geven

³ SLO staat voor Stichting Leerplan Ontwikkeling. Het is een landelijk expertisecentrum om leerplannen te ontwikkelen. Het SLO beschrijft doelen op de volgende ontwikkelingsgebieden: taal, rekenen, sociaal- emotionele ontwikkeling en motoriek.

geen toestemming om te overleggen tussen voorschool en de JGZ wordt in het belang van het kind gehandeld;

- Ouders worden nadrukkelijk betrokken bij de (warme) overdracht van hun peuter van de voor- naar de vroegschool;
- Het ouderbeleid wordt beschreven in het pedagogisch beleid.

Vroegscholen

- Bij de intake op de vroegschool/primair onderwijs en in het informatiemateriaal voor de ouders wordt er nadrukkelijk op gewezen dat een actieve rol van de ouder noodzakelijk is om resultaten met het kind te behalen;
- Er vinden op vaste momenten oudergesprekken plaats over de voortgang van het kind en de rol die de ouders daarbij kunnen spelen;
- Ouders worden nadrukkelijk betrokken wanneer er zorgen zijn rond de ontwikkeling van hun kind en wanneer daarover contacten worden gelegd tussen vroegschool en de JGZ.
- Het ouderbeleid wordt beschreven in de schoolgids.

Wat gaan we doen?

- ✓ De rol van verschillende partners bij de ouderbetrokkenheid wordt vastgelegd binnen de voorschoolse voorzieningen en het primair onderwijs en worden, zover nog niet gedaan, ingevoerd in 2018.
- ✓ De afspraken worden vastgelegd in het werkplan voorschoolse educatie 2018.
- ✓ Het ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal.

Speerpunt 4: meetbare resultaten van VVE bij doelgroep kinderen

Met het VVE aanbod willen we een maximaal haalbaar resultaat boeken. Het doel van VVE is om de achterstanden van doelgroep kinderen door de inzet van VVE te verminderen, zodat zij aan het eind van de voorschoolse periode de vaardigheden bezitten om het niveau van groep 3 aan te kunnen. Voor sommige kinderen, afhankelijk van de problematiek en omgevingsfactoren, moeten we accepteren dat dit niet haalbaar is. In dat geval is het doel om ervoor te zorgen dat de achterstand in de VVE-periode verkleind wordt.

Resultaatafspraken dragen bij aan het bereiken van de doelstellingen die we hebben bepaald in voorliggend beleidskader. We zien de resultaatafspraken als één van de instrumenten om de kwaliteitsdialoog over peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie te versterken. In die dialoog gaat het niet alleen om de eindopbrengst, maar ook om het optimaliseren van de samenwerking tussen de voor- en vroegschoolse partijen en het verbeteren van de uitvoeringskwaliteit. Om te beoordelen of er invulling wordt gegeven aan de doelstellingen, worden zowel met schoolbesturen als aanbieders van voorschoolse voorzieningen resultaatafspraken en procesafspraken gemaakt. Procesafspraken gaan over zaken als: het gebruiken van een VVE-programma, het bereik, de kwaliteit van de overdracht door voorschoolse voorzieningen, de inhoudelijke doorgaande leerlijn en de ouderbetrokkenheid. De procesafspraken worden verder beschreven in het hoofdstuk sturen en meten.

Voor het maken van resultaatafspraken met schoolbesturen en voorschoolse voorzieningen is er een ambitie nodig. Voordat een ambitie geformuleerd kan worden dienen er eerst een aantal afspraken gemaakt te worden. Bijvoorbeeld;

- Over welke van de vier VVE- Domeinen (taal, rekenen, sociaal- emotioneel en motoriek) maken we afspraken?
- Op welke momenten willen we effecten zien van VVE (eind groep 2 of ook later)?
- Gelden de afspraken alleen voor VVE scholen of ook voor overige scholen waar geen VVE kinderen zitten?

- Gelden de afspraken alleen voor doelgroopleerlingen of voor alle leerlingen?
- Hoe gaan we meten en bespreken? (bijv. via SLO doelen, op basis van toetsgegevens)

Het maken van resultaatafspraken is een wettelijke taak die bestuurlijk vastgesteld dient te worden. In oktober 2017 hebben wij een eerste verkenning gemaakt met een aantal directeuren van verschillende schoolbesturen. In de komende beleidsperiode willen wij verder met het proces om resultaatafspraken bestuurlijk vast te leggen. Voordat wij de resultaatafspraken gaan voorleggen aan de schoolbesturen zullen wij eerst de conceptresultaatafspraken voorleggen aan andere betrokkenen zoals directeuren, IB-ers en voorscholen.

De volgende drie elementen zullen wij voorleggen om bestuurlijk vastgelegd te worden:

1. Duidelijkheid over het kader waarbinnen de resultaatafspraken gemaakt worden;
2. De ambitie t.a.v. de resultaten van VVE;
3. Duidelijkheid over hoe de afspraken gemeten en besproken worden.

Verder willen we de monitoring van deze resultaatafspraken jaarlijks via de lokale VVE monitor terug laten komen. De monitor wordt inhoudelijk besproken in de VVE Werkgroep. Met de gemeentelijke monitor kunnen vervolgens de opbrengsten inzichtelijk worden gemaakt. Tevens is het de bedoeling dat de monitor inzicht verschaft over de procesafspraken namelijk het bereik, de voorzieningen waarvan de doelgroeppeuters gebruik maken, de overdracht, samenwerking tussen partners en uitvoeringscondities. Op basis van de bevindingen is het mogelijk om beleid bij te stellen.

Wat gaan we doen?

- ✓ Een kwaliteitskring organiseren waarin we samen met het onderwijs en voorschoolse voorzieningen resultaatafspraken gaan maken.
- ✓ De resultaatafspraken worden bestuurlijk vastgelegd en voorgelegd aan de schoolbesturen.
- ✓ De resultaatafspraken worden vastgelegd in het werkplan voorschoolse educatie 2018.
- ✓ Jaarlijks worden de resultaatafspraken gemonitord via de lokale VVE- monitor.

3.2 Alle peuters uit Dalfsen gaan naar peuteropvang en (dreigende) taal ontwikkelingsachterstand wordt vroegtijdig gesignaleerd

Speerpunt 5: peuteropvang is voor alle peuters vanaf 2 tot 4 jaar

Peuteropvang is in Dalfsen toegankelijk voor kinderen vanaf 2 jaar. Het kabinet heeft besloten om de komende jaren € 60 miljoen extra beschikbaar te stellen aan gemeenten voor de financiering van peuterspeelzaalwerk voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Uit landelijk onderzoek is gebleken dat circa 15% van de peuters van 2,5 tot 4 jaar geen voorschoolse voorziening bezoekt. Dit bereik wil men verhogen.

Voor de gemeente Dalfsen gaat het in 2017 om een bedrag van € 31.093, oplopend naar €93.297 in 2021. Op basis van de gegevens uit het onderzoek van Bureau Buitenhek blijkt dat de gemeente Dalfsen in 2016 15% (93 peuters) non-bereik kent. Uit eerdere analyses is gebleken dat het non-bereik onder peuters voornamelijk bestaat uit peuters waarvan de ouders wel recht hebben op kinderopvangtoeslag, maar deze niet gebruiken. Het is derhalve nog onduidelijk wat het landelijk effect zal zijn van deze middelen. Naast deze middelen wordt er € 250 miljoen extra geïnvesteerd in de kinderopvangtoeslag. Hiermee wordt de kinderopvangtoeslag verhoogd en daarmee de kosten voor ouders verlaagd.

Wat gaan we doen?

- ✓ Per 1 januari 2018 hebben wij een subsidie voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag waardoor zij ook gebruik kunnen maken van de peuteropvang.
- ✓ Wij gaan nader onderzoeken wat de oorzaken zijn van het non-bereik en hier verbetermaatregelen voorstellen. In samenwerking met JGZ maken we werkafspraken hoe we dit gaan registreren en monitoren.
- ✓ In het communicatiemateriaal voor ouders over het nieuwe stelsel van peuteropvang besteden wij nadrukkelijk aandacht aan het belang van voorschoolse voorzieningen voor alle peuters.

Speerpunt 6: De toeleiding van doelgroeppeuter is goed geregeld

Over de toeleiding van geïndiceerde doelgroeppeuters zijn afspraken gemaakt met de JGZ. Er is een nieuw stroomschema ontwikkeld (zie bijlage 1). In onderstaande afspraken kan dan ook onderscheid worden gemaakt in afspraken vanuit de oude en huidige situatie en afspraken die voortkomen uit het nieuwe stroomschema. De afspraken over toeleiding omvatten kort samen gevat de volgende acties:

- a. De JGZ spreekt de ouder aan als primair verantwoordelijk voor de ontwikkeling van zijn/haar kind en de rol van de ouder daar in;
- b. De JGZ indiceert op basis van de afspraken vanaf 2,5 jaar of er sprake is van een VVE indicatie zet de indicatie door naar de gemeente;
- c. Bij twijfel over de oorzaak van een taalontwikkelingsachterstand wordt een logopedist ingeschakeld. De logopedist bekijkt of het kind gebaat is bij een VVE Indicatie of dat een verwijzing naar een logopedie praktijk nodig is. Verwijzing naar een audiologisch centrum behoort ook tot de mogelijkheden. Tevens kunnen logopedisten ingezet worden om ouders inzicht te geven;
- d. De JGZ zet de indicatie door naar de gemeente. Deze zorgt voor doorgeleiding van de VVE indicatie naar de beoogde door ouders VVE instelling;
- e. De VVE instelling rapporteert naar de gemeente of en vanaf welke datum plaatsing heeft plaatsgevonden;
- f. Als uiteindelijk geen VVE plaatsing plaatsvindt of er sprake is van vroegtijdige uitval anders dan door verhuizing buiten de woonplaats of beëindiging van de VVE indicatie wordt dit gemeld aan de JGZ die daarvan een aantekening in het kind dossier maakt. Tevens wordt dat ook gemeld bij de gemeente;
- g. Bij VVE plaatsing vindt na zes maanden een evaluatie plaats. Daarbij zijn de peuteropvang en de ouders betrokken. Ook dit resultaat (stopzetten of doorgaan) wordt anoniem meegedeeld aan de gemeente. Redenen om te stoppen kunnen zijn dat de doelen behaald zijn of dat ouders niet meewerken. Ook hierbij kan ondersteuning van een logopedist ingeschakeld worden.

De communicatie over toeleiding naar VVE met doelgroep ouders bestaat naast het gesprek op het consultatiebureau uit:

- a. Informatie op de website van de voorschoolse voorzieningen en gemeente
- b. Informatiefolder voorschoolse voorzieningen en VE van de gemeente

Wat gaan we doen?

- ✓ Stroomschema toeleiding naar peuteropvang implementeren.
- ✓ Het maken van samenwerkingsafspraken met JGZ over het registreren van bereik en non-bereik.
- ✓ De samenwerkingsafspraken worden vastgesteld in het werkplan voorschoolse educatie 2018.

- ✓ Communicatiemateriaal peuteropvang en VVE i.s.m. het werkveld actualiseren.

Speerpunt 7: een 100% bereik van doelgroeppeuters

In het kader van het landelijk beleid voor onderwijsachterstanden hebben gemeenten de inspanningsverplichting om zoveel mogelijk peuters met een doelgroep indicatie te bereiken en toe te leiden naar VVE. Het streefdoel is dat jaarlijks 100% van de kinderen die tot de doelgroep van VVE behoren, gebruik maken van het VVE-aanbod. Hiermee willen we bereiken dat peuters in de gemeente Dalfsen beter toegerust worden voor de basisschool. Momenteel maken nog niet alle peuters met een doelgroep indicatie in de voorschoolse periode gebruik van het VVE aanbod om uiteenlopende redenen zoals; de vaste tijden passen niet, men wil niet dat het kind het 'stempel VVE' krijgt of is niet overtuigd van de noodzaak van VVE, of drie dagdelen vindt men te veel.

Om het bereik te kunnen bepalen moeten we zicht hebben op de absolute omvang van de doelgroep. Dat kan alleen wanneer de JGZ, die de indicaties geeft voor VVE, alle kinderen screent op een VVE indicatie en die indicatie ook geeft, ongeacht of het kind gebruik gaat maken van VVE. Met de JGZ wordt een procedure afgesproken dat wanneer ouders niet gebruik willen maken van de VVE indicatie dit (anoniem) geregistreerd wordt. Daarmee ontstaat een registratie van doelgroeppeuters en krijgen we inzicht in de omvang van het non-bereik van VVE. Op basis van deze gegevens gaan we aan de slag met verbetermaatregelen.

Wat gaan we doen?

- ✓ Met de JGZ periodiek spreken over de mogelijke verklaringen van non-bereik VVE en afspraken maken over mogelijke acties om het non-bereik terug te dringen.
- ✓ Met de JGZ afspraken maken over een sluitende registratie van doelgroep peuters VVE.

Speerpunt 8: een sluitend zorgnetwerk

Gemeenten zijn in het kader van integraal jeugdbeleid verantwoordelijk voor een sluitend netwerk van zorgverleners, zodat kinderen op effectieve en efficiënte wijze de zorg en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om zich optimaal te ontwikkelen. De JGZ heeft hierin een spilfunctie en zorgt voor afstemming van het hulpaanbod aan (ouders van) jonge kinderen. Voor VVE is het van belang dat de gemeente een dergelijke zorgstructuur ook heeft voor peuters, zodat voorscholen en ouders van peuters hier gebruik van kunnen maken. Samenwerking en afstemming tussen voorschoolse voorzieningen, primair onderwijs en JGZ is noodzakelijk om tot effectieve plannen te komen in geval van zorg rond de ontwikkeling van kinderen.

Vanaf 2015 werkt de gemeente Dalfsen met het Samen Doen loket die de integrale aanpak en de toeleiding naar ondersteuning bieden. Belangrijk is dat Samen Doen een goede samenwerkingsrelatie heeft met de basisvoorzieningen zoals de JGZ, de voorschoolse voorzieningen en het onderwijs. Deze samenwerking zal de signalering van ontwikkelings- problematiek van jonge kinderen verbeteren. Voor de gemeente Dalfsen is de samenwerking en afstemming rond zorg voor doelgroeppeuters als volgt geregeld:

- De JGZ verzorgt de indicatiestelling voor VVE en SMI.
- Het Samen Doen Team maken in geval van meervoudige problematiek (zorgpeuter) samen met de ouders en zo nodig de JGZ een ondersteuningsplan voor het kind, er wordt gewerkt vanuit de visie "één plan één gezin" wat o.a. inhoudt dat er per plan een casemanager is aangewezen die verantwoordelijk is voor de contacten met de in het plan betrokken voorzieningen.
- De JGZ en het Samen Doen Team betrekken, indien er sprake is van een zorgplan en een VVE indicatie, de voorschoolse voorziening bij de opstelling en uitvoering van het ondersteuningsplan, er is daarom periodiek contact tussen de JGZ, het Samen Doen Team en de voorschoolse voorzieningen over de voortgang van peuters met een ondersteuningsplan die een voorschoolse voorziening bezoeken.

- Er is sprake van functionele uitwisseling van gegevens tussen voorschoolse voorzieningen en de JGZ met toestemming van de ouders.
- De warme overdracht van zorgpeuters van voor naar vroegschool vindt plaats bij 3 jaar en 8 maanden.
- De JGZ is periodiek aanwezig op de voorschoolse voorzieningen en zo aanspreekbaar voor medewerkers van voorschoolse voorzieningen.
- De JGZ is voor de voorschoolse voorzieningen het aanspreekpunt als het gaat om noodzakelijke aanvullende ondersteuning van ouder en peuter bij de verdere ontwikkeling van het kind.
- Ouders kunnen voor vragen rond de zorg voor hun kind terecht bij de JGZ via de daarvoor geëigende mogelijkheden zoals inloopsprekuren op de consultatiebureaus, digitale en telefonische bereikbaarheid.
- De JGZ neemt deel in het VVE overleg van de daaraan gelieerde overlegvormen om zo tot een optimale afstemming te komen tussen VVE en zorg.
- De afspraken met de JGZ worden jaarlijks geëvalueerd en besproken.

Wat gaan we doen?

- ✓ Met de voorschoolse voorzieningen, Samen Doen en JGZ wordt minimaal eenmaal per jaar geëvalueerd of de toegang tot preventieve opvoedingsondersteuning en zorg en aanvullende ondersteuning voldoende toegankelijk is en of de toeleiding procedure voldoende duidelijk is.

3.3 Er is een doorlopende lijn van peuteropvang naar basisschool

Speerpunt 9: peuteropvang en basisscholen sluiten goed op elkaar aan

Het belang van een doorlopende leerlijn van peuterleeftijd tot eind basisschool is in diverse onderzoeken reeds aangetoond. Voor de effectiviteit van VVE is het belangrijk dat voor- en vroegschoolse voorzieningen goed met elkaar samenwerken. De lijn die in de voorschoolse periode is ingezet moet worden voortgezet in de vroegschoolse periode. Door de knip in VVE-middelen in 2006 (VVE-geld voor voorscholen gaat naar de gemeente, VVE-geld voor vroegscholen komt terecht in de lumpsum van het primair onderwijs) is deze doorgaande lijn echter minder vanzelfsprekend geworden. Vooral in gemeenten waarin weinig doelgroepkinderen over veel locaties verspreid zitten en waar voorschoolse voorziening jaarlijks slechts enkele doelgroepkinderen overdragen aan verschillende scholen is dit moeilijker te realiseren dan in grote gemeenten met veel doelgroepkinderen.

In de komende beleidsperiode willen wij meer investeren om deze doorgaande lijn te verbeteren. Wij willen voorschoolse voorzieningen stimuleren om te gaan samenwerken met basisscholen. In de gemeente Dalfsen hebben wij voor de doorgaande lijn de onderstaande afspraken gemaakt:

- Alle kinderen worden via een gestandaardiseerd overdrachtsformulier (afgestemd op het kindvolgsysteem) overgedragen aan het primair onderwijs als zij 3 jaar en 8 maanden zijn;
- Kinderen met een VVE indicatie worden warm overdragen. Een warme overdracht houdt in dat er een (telefonisch of mondeling) gesprek is over de bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind op de vier ontwikkelingsgebieden genoemd in de SLO doelen VVE. Het uitgangspunt is dat ook de ouders aanwezig zijn bij de overdracht.
- Voorschoolse voorzieningen met een VVE aanbod werken minimaal samen met één basisschool. Deze samenwerking bestaat uit:
 - Zorg dragen voor een goede overdracht en op basis van de overdracht komen tot gezamenlijke afspraken over pedagogisch handelen
 - Afstemmen van de wijze waarop ouderbetrokkenheid wordt gestimuleerd

Wat gaan we doen?

- ✓ Gebruik maken van het overdrachtsformulier.
- ✓ Peuteropvangorganisaties en basisscholen maken afspraken over de doorgaande leerlijn

en monitoren de ontwikkeling van kinderen middels een kind volgsysteem;

- ✓ Bij alle doelgroepeuters vindt een warme overdracht plaats (waar mogelijk) in aanwezigheid van de ouders.
- ✓ De samenwerking wordt minimaal één keer per jaar geëvalueerd.

4. Financieel kader

Het beschikbare budget voor peuteropvang en VVE bestaat voor een groot deel uit gemeentelijke middelen voor peuterspeelzaalwerk en voor een groot deel uit rijksmiddelen voor het

onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Zoals eerder in de inleiding genoemde landelijke ontwikkelingen is onderstaand tabel een prognose budgetontwikkeling voor de gemeente Dalfsen.

Budget peuterspeelzalen en VVE	2017	2018	2019	2020	2021
Gemeentelijke middelen	€ 228.000	€ 207.855	€ 207.855	€ 207.855	€ 207.855
OAB-middelen*	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000
Decentr. uitkering verbeteren bereik**	€ 31.093	€ 46.639	€ 61.639	€ 77.639	€ 93.279
Taaltoets 3F	€ 5.473	€ 5.473	-	-	-
Totaal budget	€ 312.566	€ 307.967	€ 317.494	€ 333.494	€ 349.134

* in afwachting van het nieuwe verdeelmodel voor het OAB-budget 2019 en verder is vooralsnog meerjarig het niveau van 2018 aangehouden

** de verdeling van de decentralisatie-uitkeringen over de gemeenten kan per 2018 worden herzien, korting is mogelijk

Het OAB- budget is geormerkt en dient te worden verantwoord aan het Rijk. Het OAB-budget is gebaseerd op de leerling gewichten in een gemeente op teldatum 1 oktober 2009. Zoals benoemd in hoofdstuk 1 paragraaf 3 wordt in de komende kabinetsperiode (2017- 2021) de verdeling geactualiseerd. Er gaat gewerkt worden met een andere methodiek. Dit biedt de grondslag op basis waarvan gemeenten en schoolbesturen worden gefinancierd. Dit heeft dus invloed op het meerjarig financiële perspectief. De verwachting is dat dit vanaf 2018 gaat spelen. De huidige verdeling in 2018 wordt ongewijzigd voortgezet.

Kosten

De grootste kostenpost is de subsidiëring van peuterplaatsen voor peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag en de subsidiëring van het VVE- aanbod. Na een eerste inventarisatie bij de voorschoolse voorzieningen en op basis van het onderzoek van bureau Buitenhek hebben we € 230.000 begroot voor 2018. Deze inschatting is onder andere gebaseerd op een aantal aannames gebaseerd op de enquête onder ouders (% werkende ouders, inkomensverdeling, onderzoek Buitenhek). De aanvullende kwaliteitseisen die we stellen, zoals VVE- certificering en het taalniveau 3f aan peuteropvang medewerkers resulteren in kosten voor kwaliteitsverhoging. Tevens is binnen de begroting financiële ruimte voor overige kwaliteit verhogende maatregelen, zoals vergroten ouderbetrokkenheid, vergroten bereik van (doelgroep) peuters en het systematische evalueren en monitoren van meetbare resultaten.

Kostenprognose 2018	
Kosten peuterplekken en VVE	€ 230.000
Scholingskosten VVE certificering	€ 40.000
Kwaliteitsverhoging + advieskosten	€ 9000
Implementatie Werkplan	€ 10.000
Systematische evaluatie en monitoring	€ 8000
Onvoorzien ⁴	€ 10.967
Totaal	€ 307.967

5. Sturen en meten

Ons voorstel is om de gemeenteraad te informeren over de voortgang van het beleid via de gebruikelijke rapportages. Daarnaast zijn we bezig met het ontwikkelen van een lokale VVE monitor

⁴ i.v.m. de nieuwe financieringsvorm moet er rekening gehouden worden met verschillende onzekere factoren, zoals het aantal ouders dat recht heeft op kinderopvangtoeslag en de ouderbijdragen. Hierdoor is het verstandig om een budget op te nemen voor onvoorzien kosten.

waarin we de gemaakte resultaatafspraken willen volgen om na te gaan in hoeverre die afspraken gerealiseerd worden.

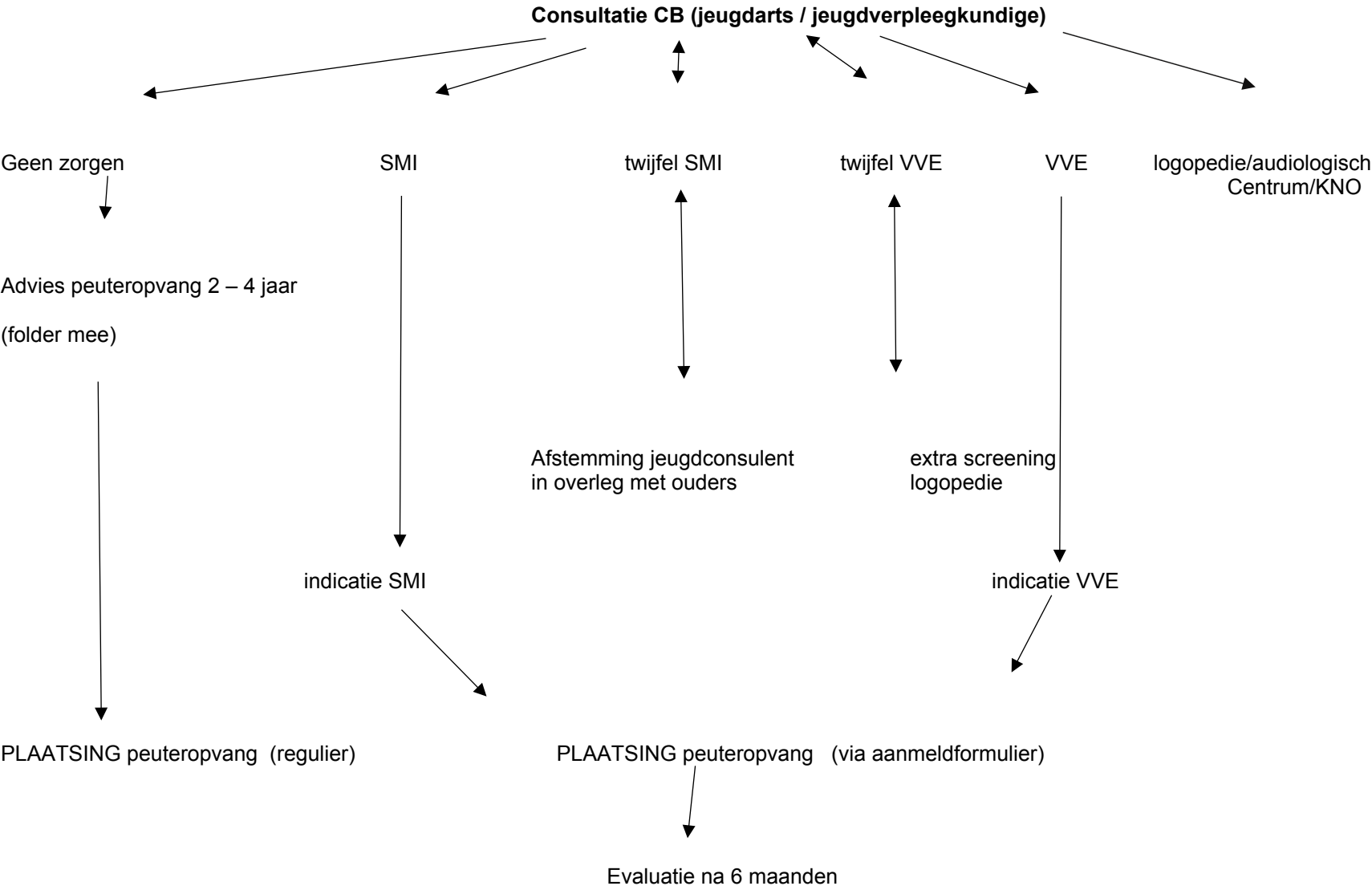
Resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie moeten uiteindelijk op lange termijn leiden tot een hoger aandeel kinderen die zonder achterstand groep 3 instromen. Door met elkaar de resultaten van ieders inspanningen op het vlak van VVE te bespreken, weten schoolbesturen, voorschoolse voorzieningen, JGZ en gemeente op welke punten verbeteringen nodig zijn. Zoals eerder beschreven in speerpunt 4 willen wij de komende beleidsperiode verder gaan met het ontwikkelen van resultaatafspraken en de bij behorende VVE monitor.

Voor wat betreft de procesafspraken hanteren wij de drie meerjarige doelstellingen. Om deze doelstellingen te behalen wordt hieronder schematisch beschreven welke concrete activiteiten in welk jaar ontplooid gaan worden. Vervolgens worden de indicatoren weergegeven. Deze indicatoren worden vertaald naar de planning- en control documenten. Op deze manier kan de gemeenteraad de voortgang en de effecten van het beleid monitoren en waar nodig bijstellen.

Meerjarige doelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Peuteropvang en Voor- en vroegschoolse educatie is van kwalitatief hoog niveau. 2. Alle peuters uit Dalfts en gaan naar peuteropvang en een (dreigende) (taal) ontwikkelingsachterstand wordt vroegtijdig gesignaleerd. 3. Er is een doorlopende leerlijn van peuteropvang naar basisschool.
Gemeentelijke activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - In 2018 wordt het beleid geïmplementeerd; - In 2018 worden de samenwerkingsafspraken tussen gemeenten, voorschoolse voorzieningen, primair onderwijs en JGZ vastgelegd in het werkplan 'voorschoolse educatie 2018'; - Jaarlijks wordt het bestaande beleid met het werkveld geëvalueerd door middel van het verantwoordingsformulier van de gemeentelijke subsidie en de lokale VVE- monitor en waar nodig bijgesteld.

Indicatoren	Bron	Nulmeting	2018	2019	2020	2021
VVE voorzieningen voldoen aan gemeentelijke kwaliteitseisen	Subsidie-verantwoording	2017: 0%	Overgangsjaar	100%	100%	100%
Bereik van (doelgroep)peuters	Registratie GGD	2017:85%	90%	95%	95%	95%
Voorschoolse voorzieningen werken samen met basisscholen	Subsidie-verantwoording	2018 nulmeting	100%	100%	100%	100%

Bijlage 1: Stroomschema toeleiding naar VVE

Toelichting bij toeleiding

- Op het consultatiebureau wordt bij de toeleiding gebruik gemaakt van het van Wiechenschema en van “de uniforme signalering van taalachterstanden bij jonge kinderen” van het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid.
- Extra screening logopedie kan eventueel ingezet worden om te weten of het kind gebaat is bij een VVE indicatie (al of niet met een advies logopedie) of dat een indicatie weinig zinvol is en logopedie al of niet voldoende is. Verwijzing naar een audiologisch centrum/ KNO- arts hoort ook tot de mogelijkheden. Daarnaast kunnen logopedisten een rol spelen bij inzicht creëren bij ouders.
- Indicatie VVE wordt afgegeven op basis van de doelgroep beschrijving zoals die door de gemeente is vastgesteld.

Peuters uit de gemeente Dalfsen die in aanmerking komen voor voorschoolse educatie zijn alle kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar die een verwijzing hebben gekregen van de jeugdarts van het consultatiebureau op basis van gesignaleerde (taal)ontwikkelingsachterstand of een hoog risico daarop.

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) geeft een verwijzing voor VVE als:

- Het taalaanbod in de omgeving van het kind onvoldoende (bv. Kinderen waarvan de thuistaal van beide ouders niet Nederlands is)
- Er is een gesignaleerde taalachterstand en/ of achterstanden op andere ontwikkelingsgebieden (motorisch, sociaal- emotioneel) gesignaleerd wordt.

- indicatie SMI wordt afgegeven op basis van sociaal medische situatie. Het is belangrijk na te gaan of het gezin bekend is bij de gemeente. Er moet overleg plaatsvinden met als doel afspraken te maken over het kader (bijvoorbeeld WMO / Jeugd) waaruit SMI zou moeten worden ingezet.
- Als bij de indicering er door de jeugdarts en / of jeugdverpleegkundige signalen van meervoudige problematiek worden opgevangen, wordt (in overleg met ouders) contact opgenomen met het Samen Doen loket van de gemeente.
- De indicatie wordt doorgezet naar de gemeente.
- Het is belangrijk de ouders te wijzen op financiële consequenties. Ze kunnen verwezen worden naar het Samen Doen loket van de gemeente.
- Het gaat om indicaties. Ouders maken zelf een keus of ze daarvan gebruik willen maken. Ook als ouders er geen gebruik van maken is het belangrijk daarvan anoniem melding te maken met beschrijving van reden.
- Het uitgangspunt is dat ouders verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van hun kind. Zij maken de keuzes. Signalen en gegevens mogen dan ook alleen met toestemming van ouders worden doorgegeven. Dat geldt ook voor het aanmeldformulier.
- Na 6 maanden vind er bij een SMI plaatsing een evaluatie plaats, waar in ieder geval ouders en de jeugdarts betrokken zijn. Het resultaat van die evaluatie (stopzetten of doorgaan) wordt meegedeeld aan de gemeente.
- Ook bij VVE plaatsing vindt na 6 maanden een evaluatie plaats. Daarbij zijn in ieder geval betrokken de peuteropvang en de ouders. Ook dit resultaat (stopzetten of doorgaan) wordt meegedeeld aan de gemeente. Redenen om te stoppen kunnen zijn dat de doelen behaald zijn of dat ouders niet meewerken. Ook hierbij kan ondersteuning van een logopedist ingeschakeld worden.
- Om het één en ander goed op elkaar af te stemmen hebben peuteropvang en wijkverpleegkundige regelmatig overleg.

